

Vastaus SDP:n aluevaltuustoryhmän aloitteeseen 21.3.2023 Vammaispoliittisen ohjelman laatimisesta Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle

SDP:n aluevaltuustoryhmän 21.3.2023 jätetyssä aloitteeseen kirjoitetaan, että Vammaispoliittisen ohjelman tarkoituksena on linjata ne konkreettiset toimenpiteet, joilla hyvinvointialueelle vahvistetaan vammaisten henkilöiden oikeuksien toteutuminen. Se toimii vammaispoliittisena suunnannäyttäjänä ja sitouttaa toimijoita vammaisten henkilöiden aseman parantamiseen. YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien yleissopimuksen periaatteet, joihin myös Pohjois-Karjalan hyvinvointialue on sitoutunut omassa strategiassaan, toimivat pohjana vammaispoliittiselle ohjelmalle. Aloitteessa viitataan myös sopimuksen artiklaan 25, jonka mukaan säädetään vammaisten henkilöiden oikeudesta ”parhaaseen mahdolliseen terveyden tasoon ilman syrjintää vammaisuuden perusteella”. Tämän käytännön toteuttamiseksi tulee sosiaali- ja terveyspalveluissa kiinnittää erityistä huomiota vammaisten henkilöiden oikeuksien toteutumiseen sekä henkilökunnan tietoisuuteen vammaisten oikeuksista, tarpeista ja itsemääräämisoikeudesta, jonka toteuttamiseen vammaispoliittinen ohjelma on tärkein työkalu. SDP:n aluevaltuustoryhmä kirjoittaa lisäksi, että yhdenvertaisuusvaltuutettu kirjeessään hyvinvointialueille suosittaa vammaispoliittisen ohjelman laatimista. Yhdenvertaisuusvaltuutettu myös korostaa vammaisneuvoston osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien varmistamista. Hyvinvointialueen vammaisneuvoston tulee olla SDP:n valtuustoryhmän aloitteessa keskeisessä osassa vammaispoliittisen ohjelman laatimisessa ja seurannassa.

Kunnissa on ollut aiemmin vammaispoliittisia ohjelmia, jotka ovat ohjanneet kuntien suunnittelua ja päätöksentekoa mm. kaavoitukseen, esteettömyyden ym. huomioisessa eri palvelujen järjestämiseksi. Yhdenvertaisuusvaltuutettu on lähettänyt kirjeen hyvinvointialueille niiden käynnistymisvaiheessa yhdenvertaisuuden edistämiseksi ja syrjinnän ehkäisemiseksi hyvinvointialueilla. Yhdenvertaisuusvaltuutettu kirjoittaa, että tavoitteena tulee olla eri väestöryhmien näkökulman huomiointi päätöksiä valmisteltaessa ja tehtäessä. Yhtenä kohtana tässä on esitetty, että hyvinvointialueet laativat vammaispoliittisen ohjelman, joka toimii ohjenuorana vammaisten henkilöiden asioiden kehittämisessä hyvinvointialueilla.

SDP:n valtuustoryhmän aloite vammaispoliittisen ohjelman laatimisesta oli Pohjois-Karjalan vammaisneuvoston kokouksen asialistalla 20.4.2023. Vammaisneuvoston lausui vammaispoliittista koskevaan aloitteeseen seuraavasti (pöytäkirjan ote liitteenä, liite 1):

” Vammaisneuvosto koki, että ohjelman valmistelu olisi ajankohtaista vasta syksyllä, jolloin uuden vammaispalvelulain vaikutukset ovat paremmin tiedossa. Vammaisneuvosto ilmaisi halukkuutensa olla ohjelman valmistelussa mukana. Vammaisneuvosto totesi, että se kannattaa vammaispoliittista ohjelmaa koskevaa aloitetta. ”

Vammaispoliittisen ohjelman laatimisesta on käyty keskustelua eri toimialueiden kesken. Toimialueiden näkemyksen mukaan vammaispoliittisen ohjelman laatiminen aloitetaan syksyllä 2023. Uusi vammaispalvelulaki tulee voimaan 1.10.2023 ja sen voimaantulon myötä aletaan hahmottamaan lain vaikutuksia kaikkiin sosiaali- ja terveystalveluihin sekä palvelujen kehittämiseen. Vammaispoliittisen ohjelman laadintaa koordinoi Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen strategia- ja konsernipalvelut ja sen tekemiseen osallistetaan vammaisneuvosto sekä kaikki toimialueet mukaan lukien yhteiset palvelut. Vammaispoliittisen ohjelman tekemiseen pyritään saamaan hankerahoituksen kautta resurssi. Vammaispoliittinen ohjelma pyritään saamaan valmiiksi kesään 2024 mennessä.

Leena Korhonen
toimialuejohtaja, perhe- ja sosiaalipalvelut